

Vse dobro smo si že ob lanskem prvomajskem praznovanju zaželeli drug drugemu in vsem skupaj. Ob spominih na preteklost in sedanjost smo ob 1. maju stal-

njosti, naše zavesti, ki je še vedno preveč razdvojena. Ob ta problem pa bi rad navezal tudi stabilizacijo političnih in gospodarskih razmer.

Iz leta v leto ugotovljamo,

Ob prvem maju

no poudarjali in želeli vsem lepšo prihodnost, kot so jo imeli naši predniki v tem in preteklem stoletju. Zvrhan koš prvomajskih želja lahko še naštejemo, vendar bi se rad ob letošnjem delavskem prazniku dotaknil naše seda-

da smo dosegli take in drugočasne uspehe, zgradili to, uresničili drugo itd. Pa vendar si ob tem upam trditi, da smo hitreje menjali naše okolje, kot našo zavest. Vse prevečkrat smo v načelu sicer širokogrudni ustvarjalci

nevesnična. Bržkone je eden izmed vzrokov tudi v tem, ker si doslednost vsak po svoje predstavlja. Veliki naslovi v časopisih in argumentirane besede po radiu in televiziji nas svirajo pred investicijsko nedisciplino, ki že spominja na anarhično divjanje, na nemogoč porast življenjskih stroškov, cen, negativne zunanje trgovinske bilance itd. Seveda ob vsem tem govorimo tudi o odgovornosti, o sankcijah in o političnih pritiskih, ki jih bodo občutili tisti posamezniki ali skupine, ki ne bodo spoštovali norm, sprejetih v naših najvišjih

predstaviških in političnih telesih. O vseh teh anomalijah bo tekla tudi razprava na II. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije v Sarajevu in prav je, da se ob taki priložnosti, kot je 1. maj opozori tudi na vlogo delavca — samoupravljalca in da se mu ob tem da tudi večja pooblastila. Trdim, da mora v končni fazi vsa ta negativna gibanja v največji meri nositi prav tisti delavec, ki nima večjega vpliva pri odločanju.

In tako si želim ob letošnjem 1. maju, da bi vsi skupaj bolj prislunili željam po redu in disciplini. Marsikje bomo lahko zasledili od-

mev naših želja. Tam, kjer pa na naš poziv ne bo odziva, je potrebno s sankcijami vzpostaviti red in stabilizacijo. Tako, kot za vse organe sindikatov, tudi za občinski sindikalni svet Velenje tu ni dileme.

V želji, da bi naša prizadevanja in iskrena hotenja obrodila čimboljše sadove, želim v imenu občinskega sindikalnega sveta vsem delovnim ljudem občine Velenje mnogo delovnih uspehov in prijetno prvomajsko praznovanje.

TEODOR JELEN
predsednik
občinskega sind.
sveta Velenje

ŠALEŠKI RUDARJI

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

30. april 1971 — Leto VII. 8. (139) — Cena 0.30 din. Poština plačana v gotovini

SLOVESNOSTI OB OBLETNICI OF

V VELENJSKI OBČINI JE BILO VEČ JUBILEJNIH PROSLAV OB 30. OBLETNICI OSVOBODILNE FRONTE

Najprej je bil v domu kulture, v sredo 21. aprila, koncert dekleškega pevskega zbora gimnazije Velenje pod vodstvom dirigenta Ivana Marina in mladinskega mešanega pevskega zbora gimnazije Celje pod vodstvom Cirila Vertačnika. Osrednja svečanost pa je

bila v soboto, 24. aprila v velenjskem domu kulture. Na svečanosti je ob 30. obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte govoril Ivo Gorogran, predsednik krajevnega odbora SZDL Velenje. V kulturnem sporedu so sodelovali pevci iz velenjske in mozirske občine.

Pred to svečanostjo so v avli občinske skupščine odprli razstavo del amaterskega slikarja Jožeta Svetipe iz Zavodenj.

V ponedeljek, 26. aprila, so v delavskem klubu elektrarne Šoštanj podelili priznanja znanim aktivistom Osvobodilne fronte. Po sklepu posebne komisije so letos dobili priznanja OF Ivan Bizjak iz Prelog, Mira Čas iz Saleka, Ivan Gusič, Fanika Stropnik in Dragica Kurnik iz Šoštanja, Marija Hriberšek iz Sentilja, Justina Kavčič, Jože Tekavec in Lenka Zevart iz Velenja, Adolf Lipnik iz Skal, Angela Ročnik iz Zavodenj, Josip Menhart iz Topolšice, Anka Pečecnik iz Plešivca, Marija Ulrih iz Pesja in Ivanka Zamernik iz Smartnega ob Paki. Visoka odličja Osvobodilne fronte je odlikovancem izročil predsednik občinske konference SZDL Milan Sterban.

Poleg teh večjih prireditvev pa je bilo v velenjski občini še več drugih svečanosti, na katerih so počastili 30. obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte.

SEJA ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE

Za včeraj, 29. aprila, je predsednik občinske skupščine Nestl Zgank, sklical 12. sejo občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti.

Dnevni red je predvideval več pomembnih zadev, o katerih bi morali odločiti odborniki velenjske občinske skupščine. Najprej je bila na dnevnem redu obravnava in potrditev programa negospodarskih investicij v letošnjem letu in sprejetje sklepa o najetju

kredita za sofinanciranje gradenj, ki jih gradijo v občini iz sredstev delovnih organizacij in krajevnega samoprispevka; zatem pa še sprejetje odlokov, ki sta jih predlagala svet za urbanizem in komunalne zadeve ter svet za kmetijstvo.

O seji obeh zborov občinske skupščine bomo prihodnjič podrobneje poročali. Današnja številko Šaleškega rudarja smo namreč zaključili že pred sejo.

NOV TRANSFORMATOR NA LOMU

V zaselku Lom nad Topolšico je v mesecu marcu začel obratovati nov transformator, s čimer se je stanje napetosti električnega toka znatno izboljšalo.

Na tem predelu je bil zadnje čase električni tok zelo slab, saj je bila električna napeljava že stara in se je na to omrežje priključevalo vedno več potrošnikov, pa tudi s porastom življenjskega standarda se je potrošnja v gospodinjstvih večala. Zaradi tega je že prišlo tako daleč, da gospodinjski stroji zaradi slabega toka

niso mogli več obratovati, pa tudi luč je komaj še gorela.

Na pobudo prebivalcev se je podjetje »Elektro« Slovenj Gradec konec lanskega leta odločilo, da postavi na Lomu nov transformator. Začeli so z delom in s pomočjo prebivalcev v marcu letošnjega leta spustili v pogon nov transformator, za kar se jim prebivalci iskreno zahvaljujejo, saj imajo sedaj veliko boljše razsvetlavo pa tudi gospodinjski aparati delujejo tako, kot je potrebno.

Martin Primožič kandidat za predsednika občinske konference SZDL

Izvršni odbor je na zadnji seji razpravljal o kandidatu za novega predsednika občinske konference SZDL Velenje, ki ga bodo izvolili na bližnji konferenci.

Domenili so se, da bodo predlagali za kandidata MARTINA PRIMOŽIČA, sedanjega pred-

sednika krajevnega odbora SZDL v Šoštanju. Primožič bi opravljal kot neprofesionalec funkcijo predsednika občinske konference SZDL. O tej kandidaturi bodo razpravljali še v krajevnih odborih SZDL v naši občini.

S pozdravi na pot

»Dragi tovariš Tito! Ob 30-letnici vstaje naših narodov in ob Tvojem prazniku se še posebej spominjamo tistega revolucionarnega obdobja zgodovine in kateri je komunistična partija pod Tvojim vodstvom postavila nove temelje naši domovini. Vsi se dobro zavedamo, kako velik je Tvoj osebni delež v prizadevanjih za socialistično izgradnjo naše skupnosti. Današnji zbor v počastitev Tvojega 79. rojstnega dne je zato tudi potrditev uspešnega in veličastnega boja za napredek, solidarnost in humano sodelovanje med narodi Jugoslavije in aktivni boj za mir na svetu. Dan mladosti, ki ga povezujemo s Tvojo revolucionarno osebnostjo in Tvojim praznikom, je obenem tudi naš praznik in nas spodbuja k nadaljnjemu delu. V imenu mladine in prebivalcev velenjske občine ter ob visokem jubileju prinaša naša štafeta tople pozdrave in iskrene čestitke.« To je pristrčno voščilo mladine in občanov iz velenjske občine, ki so ga poslali za rojstni dan predsedniku republike, tovarišu Titu.

V sredo, 14. aprila so nekaj po 10. uri sprejeli pri osnovni šoli v Šmartnem ob Paki občinsko štafeto, ki so jo prinesli mladinci iz Zalca in Mozirja. Pionirji in mladinci iz osnovne šole Jožeta Letonje-Kmeta so pripravili krajši kulturni spored in prebrali pozdravno pismo s čestitkami tovarišu Titu za njegov rojstni dan. Zatem so ponesli štafeto palico skozi Penk, kjer so jo sprejeli šoštanjski mladinci. Na Trgu svobode v Šoštanju so se

zbrali učenci iz obeh osnovnih šol in izvedli kulturni program. Štafeta pa je po krajšem postanku nadaljevala pot proti Velenju.

Pred domom kulture je občinsko štafeto pozdravilo blizu 2 tisoč pionirjev in mladincev ter večje število delovnih ljudi. Natanko ob 12.10 pa je na Titov trg prišel Vlado Lorenci, dijak rudarskega šolskega centra, in prinesel palico zvezne štafete mladosti. Mladinci so pripravili svečanost, zbranim

pa je spregovoril zvezni poslanec Tone Močilnik. Med drugim je povedal:

»Letos mineva 30 let od vstaje jugoslovanskih narodov proti okupatorju za osvoboditev svoje domovine. Praznovanje letošnje obletnice vstaje pa je povezano z 79. rojstnim dnem našega velikega, dragega tovariša Tita. Prav zaradi tako velikih dogodkov, ki so povezani z stvarjalnostjo in nesebičnim delom tovariša Tita, bo

(Dalje na 5. strani)

Vsem občanom, delovnim kolektivom in drugim organizacijam v velenjski občini, čestitamo za praznik dela in jim želimo mnogo delovnih uspehov

SKUPŠČINA OBČINE VELENJE
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZMS
in uredništvo
ŠALEŠKEGA RUDARJA

LESNA PRED INTEGRACIJO

Delavski svet lesne industrije Lesna iz Soštanja je razpisal referendum za priključitev k tovarni gospodinjske opreme Gorenje. Referendum bo 8. maja letos.

V Lesni se že dalj časa pripravljajo na priključitev k velenjskemu Gorenju. Pred nedavnim pa je delavski svet lesnega podjetja razpisal referendum za priključitev. Referendum bo 8. maja letos. Na njem bodo člani delovne skupnosti dokončno odločili o tem, kar so v podjetju pripravljali že dalj časa. V Lesni so prepričani, da bodo na bližnjem referendumu potrdili predlog za priključitev. Napovedi se bodo gotovo uresničile, saj v Lesni razumejo, da od priključitve zavisi njihov nadaljnji razvoj in perspektiva.

Ce pogledamo sklepni račun Lesne, vidimo, da je

podjetje dobro akumulativno, saj je lani povečalo za več kot 60 odstotkov celotni dohodek in pri 250 zaposlenih ustvarilo nad 2 milijona din dobička. Letos načrtujejo, da bodo ustvarili blizu 60 milijonov celotnega dohodka, število zaposlenih pa bo večje le za približno 80 ljudi.

Navedeni podatki kažejo, da Lesna ne išče zaščite zavoljo slabih finančnih dosežkov. Za priključitev h Gorenju so se odločili zaradi dobro pretehtanega ekonomskega interesa delavcev in možnosti nadaljnjega razvoja.

O tem je direktor Lesne, Martin Primožič, povedal:

»Naše podjetje je zadnja leta svoj razvoj usklajevalo s potrebami tovarne gospodinjske opreme Gorenje v Velenju. Za potrebe Gorenja smo povečali izdelavo lesene embalaže in smo v Velenju zgradili nov obrat. Zgradili smo tudi novo tovarniško poslopje za kuhinjsko opremo in televizijsko ohišje. Ta mesec smo v teh prostorih že začeli z poizkusno proizvodnjo. Gradnjo tega obrata, kjer bomo v velikoserijski proizvodnji naredili okrog 120 tisoč kuhinjskih elementov na leto, je podprlo velenjsko Gorenje, ki je pri banki vezalo 3,6 milijona din v korist našega podjetja. Lesna pa je zaradi tega dobila 5 milijonov kredita.«

Proizvodnja v novem obratu za kuhinjsko pohištvo je pred Lesno postavila drugačne pogoje. Na leto bo-

do proizvedli tolikšne količine kuhinjskih elementov, da bi morali na novo obdelati tržišče. Gorenje pa tržišče že obvlada. Sicer pa so prednosti integracije tudi drugod. Gorenje, ki izdeluje gospodinjske aparate, bo zdaj lahko kupcem ponudilo kompletne opreme sodobne kuhinje. Zaradi velikoserijske proizvodnje v novi tovarni za izdelavo pohištva, Lesna sama ne bo imela dovolj denarja za potrebna obratna sredstva. V sklopu lahkega podjetja pa bodo te stvari lažje reševali. Integracija s tovarno gospodinjske opreme Gorenje je, kot je dejal direktor Lesne, Martin Primožič, posledica razmišljanja o ekonomskem položaju in koristih delovne skupnosti v novih gospodarskih razmerah in ciljem, da bi podjetje imelo več perspektive.

Tako zamišljena in začrtana priključitev je potemtakem umestna in jo kolektiv Lesne sprejema kot svoj ekonomski interes. Zato v Lesni ne dvomijo, da na referendumu o priključitvi, ki bo 8. maja, ne bi potrdili predlog delavskega sveta.

V KLEPARSTVU — VODOVOD ŠOŠTANJ IŠČEJO NOVE MOŽNOSTI RAZVOJA

Soštansko podjetje kleparstvo — vodovod je zadnje čase zaoralo novo ledino v razvoju. Iz razmeroma majhnega podjetja želijo ustvariti srednje veliko kovinsko podjetje in v njem razviti sodobnejšo proizvodnjo.

Zato vodstvo podjetja in organi upravljanja pripravljajo razvojni načrt. Proizvodnjo nameravajo v naslednjih letih močno povečati in bolj specializirati. V podjetju imajo razvite tri osnovne dejavnosti — kleparstvo, vodovod in ključavničarstvo. S ključavničarskimi deli so začeli šele

lani, čeprav bi imela tovrstna dejavnost v prejšnjih letih večje možnosti razvoja. Glavne težave so prejemni delavniški prostori. Zdaj iščejo možnosti, da bi delovne prostore razširili. Le v večjih delavniceh bodo lahko imeli več serijskega dela, ki je pogoj za nadaljnji razvoj podjetja.

Direktor Ivan Novak je povedal, da so znatno izboljšali kakovost del. Vsa prevzeta naročila opravijo v času pogodbenih rokov, zato imajo trenutno več dela, kot ga zmorejo v utesnjenih obratih. Letos bo v kleparstvu — vodovodu zaposlenih blizu 40 delavcev, ki bodo ustvarili okrog 4 milijone celotnega dohodka, lani pa so ga dosegli za 1,2 milijona manj, čeprav je bil ta naprimer letu 1969 skoraj za dvakrat večji.

Vsa dela imajo sedaj v velenjski občini. Največ pa

delajo za Gorenje, elektrarno, Vegrad in rudnik. Del perspektive vidijo v povečani gradbeni dejavnosti na območju občine. Zato se bodo usmerili bolj na to področje, seveda pa ne bodo zanemarjali tudi ostalih del.

Primer soštanskega podjetja kleparstvo — vodovod in nenadnega vzpona kaže, da lahko tudi manjše delovne organizacije uspešno gospodarijo, če stremijo za napredkom in razvijajo proizvodnjo. V tem podjetju pa so delavci sami pred letom le uvideli, da brez povečanja proizvodnje in zamenjave starega načina dela, ne bodo zdržali v čedalje hujših pogojih gospodarjenja. Zato so se odločili za ukrep, ki je bil uspešen. Prvi dosežki pa so že vidni.

Občinski zmagovalci „VESELE ŠOLE“

Na osnovni šoli Karel Destovnik Kajuh v Soštanju je bilo, v soboto 17. aprila, občinsko tekmovanje »Vesela šola«, ki jo v okviru jugoslovanskih pionirskih iger prireja uredništvo Pionirskega lista. V znanju se je tokrat pomerilo 27 učencev iz osnovnih šol iz Velenja, Smartnega ob Paki, Soštanja, Pesja in Pake.

V tekmovalni skupini 3. razredov je zmagal Darko Biščan iz osnovne šole Miha Pintar Toledo, v skupini 4. razredov Igor Pirmanšek iz Pesja, med učenci 5. razredov Rajko Pirnat iz osnovne šole Miha Pintar Toledo, med učenci 6. razredov Jana Hili iz soštanske šole Karel Destovnik Kajuh in med pionirji 7. razredov Barka Mayer iz osnovne šole Gustav Silih Velenje.

Občinske prvake »Vesela šole« (vidimo jih na fotografiji skupaj s predsednikom občinske zveze DPM, Martinom Slatinškom) je nagradil Pionirski list, drugo in tretje uvrščene pa občinska zveza društev prijateljev mladine iz Velenja. Vsi občinski prvaki v znanju »Vesela šole« bodo odšli maja na področno tekmovanje v Celje.

Vokalno instrumentalni ansambel „GORA“

V Velenju smo dobili nov beat ansambel, ki se imenuje Gora. Nastal je iz Crnih angelov iz Velenja in ansambla Alfa Centauri iz Ljubljane.

Ansambel se je pred nedavnim predstavil v disko klubu v Ljubljani, v okviru oddaje Pop non stop in so se uvrstili z drugim mestom

v zaključno prireditev, ki bo v hali Tivoli.

V ansamblu igrajo Iztok Černe solo kitaro, Mišo Melanšek bas kitaro, Rajko Džordžević orglje in ritem kitaro, Slavko Dobešek bobne, Toni Miklavc pa je pevec.

V. S.

AVTO MOTO DRUŠTVO

»ŠALEŠKA DOLINA«

organizira 17. maja ob 17. uri v prostorih gimnazije v Velenju

teoretični tečaj za voznike motornih vozil

Ker je število omejeno, pohitite s prijavi. Prijavite se lahko vsak dan od 8. do 16. ure.

Darilo „OLJKE“ osnovni šoli

Po lanskoletni uspešni reviji pevskih zborov v Velenju je bilo sklenjeno, naj bi vsi pevski zbori v občini dobili enotne obleke, ki bi jih šolam podarila domača podjetja. Enotne obleke prav gotovo pripomorejo k večji zavesti za dosego čim boljših rezultatov in so za pevce precejšnja spodbuda.

Na osnovni šoli Jožeta Letonje-Kmeta v Smartnem ob Paki delujeta letos dva pevski zbora — otroški in mladinski, ki zajemata 57 pevec. Meseca decembra smo dobili sporočilo, da bo podjetje »Oljka« v Smartnem ob

Paki kupila za oba zbora enotne obleke. 5. marca pa so se pevci že predstavili občinstvu na pevski reviji v novih oblekah.

Vsi pevci so nad oblekami navdušeni in se v imenu pionirskega odreda zahvaljujejo podjetju »Oljka« za dragoceno darilo in obljublajo, da bodo še z večjim veseljem peli slovenske pesmi, posebno radi pa bodo zapeli delovnemu kolektivu »Oljke«.

Predsednik pionirskega odreda
Jože Steblovnik

RAZPIS O VPISU

v 1. letnik posameznih šol

Rudarskega šolskega centra za l. 1971/72

1. Tehniška šola — oddelek za rudarstvo: sprejetih bo 40 učencev.

Pogoji za vpis:

- uspešno končana osnovna šola in
 - uspešno končana poklicna šola rudarske stroke.
2. Tehniška šola — elektro oddelek — odsek za šibki tok: sprejetih bo 50 učencev.

Pogoji za vpis:

- uspešno končana osnovna šola in
- preizkus znanja iz matematike in slovenskega jezika.

Učenci, ki so končali 8. razred osnovne šole z odličnim uspehom, so oproščeni preizkusa znanja.

3. Poklicna šola rudarske stroke: sprejetih bo 200 učencev.

Pogoji za vpis:

- uspešno končani vsaj 6 razredov osnovne šole.
- Poklicna šola kovinarske stroke: sprejetih bo 135 učencev.

Pogoji za vpis:

- uspešno končana osnovna šola.
- Poklicna šola elektro stroke: sprejetih bo 25 učencev na odseku za šibki tok, 8 učencev na oddelku za jaki tok.

Pogoji za vpis:

- za vse učence uspešno končana osnovna šola
- za učence na odseku za šibki tok pa še preizkus znanja iz matematike in fizike.

Vsi učenci bodo pred sprejemom zdravniško pregledani. Zdravniške preglede organizira Rudarski šolski center Velenje.

Solanje bo prvenstveno za potrebe posameznih delovnih organizacij in sicer za:

- Rudnik lignita Velenje
 - 6 učencev v rudarski tehniški šoli
 - 200 učencev v rudarski poklicni šoli
 - 30 učencev v kovinarski poklicni šoli
 - 30 učencev v elektro poklicni šoli — jaki tok
- TGO »Gorenje« Velenje
 - 25 učencev v tehniški šoli — elektro oddelek — šibki tok
 - 80 učencev v kovinarski poklicni šoli
 - 30 učencev v elektro poklicni šoli — jaki tok
 - 30 učencev v elektro poklicni šoli — šibki tok
- Tovarna nogavic Polzela
 - 6 učencev v kovinarski poklicni šoli
- Gradbeno podjetje »Oljka« Smartno ob Paki
 - 3 učence v kovinarski poklicni šoli
 - 2 učence v elektro poklicni šoli — jaki tok
- Polypex Soštanj
 - 2 učence v kovinarski poklicni šoli
 - 1 učenec v elektro poklicni šoli — jaki tok
- Tovarna usnja Soštanj
 - 2 učence v kovinarski poklicni šoli
 - 1 učenec v elektro poklicni šoli — jaki tok
- Elektrarna Soštanj
 - 4 učence v kovinarski poklicni šoli
- SGP »Vegrad« Velenje
 - 5 učencev v kovinarski poklicni šoli
 - 5 učencev v elektro poklicni šoli — jaki tok

Prošnje za vpis v posamezne šole, kolkovane z 1 din pošljite na naslov: Rudarski šolski center Velenje, najkasneje do 28. junija 1971. V prošnji je treba navesti za katero delovno organizacijo se želi kandidirati in za kateri poklic.

Prošnji je treba priložiti ustrezno šolsko spričevalo.

V času solanja prejema učenci pridnostne nagrade.

Oskrba in stanovanje za učence rudarske poklicne šole je v domu učencev brezplačno, ostali učenci imajo tudi možnost stanovanja v domu učencev, vendar proti plačilu.

Pouk v vseh šolah prične 1. septembra 1971 in traja do 30. junija 1972.

GRADITELJI

Rolete vseh vrst ter plastične stenske obloge izdeluje in montira po ugodni ceni

SLAVKO BOC, LJUBLJANA

Naročila sprejema zastopnik MARTIN AMON, Jenkova 5c, VELENJE

SREBRNA PRIZNANJA OF

IVAN BIZJAK, Preloge

Rojen je bil leta 1890 v Lokovici. Ze v letu 1941 je začel sodelovati z aktivisti Saleške doline. Pfi njem so bili v prvem letu upora tudi številni sestanki organizatorjev ljudske vstaje. Vse do osvoboditve je bil poštvovalni sodelavec narodnoosvobodilnega gibanja in je bila zato družina Bizjakovih iz Prelog imenovana kot prva partizanska družina. Po osvoboditvi je svoje aktivno delo nadaljeval v družbenopolitičnih organizacijah domačega kraja vse dotlej, dokler mu je dopuščalo zdravje.

MIRA ČAS, Šalek

Rojena je bila leta 1920 v Saleku. S prvimi aktivisti in partizani je začela sodelovati že 1941. leta. Bila je obveščevalka, kurirka, zbirala pa je tudi materialna sredstva za partizane. V njeni hiši je bila tudi partizanska javka in je večino sama skrbel za povezovalje in obveščanje. Septembra 1942. leta so jo Nemci zaprli v Celju, zatem je bila nekaj časa zaprta v Mariboru, vendar so jo izpustili 1944. leta. Casova je bila med ustanoviteljici odbora OF v Saleku, članica krajevnega ljudskega odbora, kasneje pa poslanka za okrajno skupščino.

IVAN GUSIČ, Šoštanj

Rojen je bil v Beli Krajini, leta 1918. Za partizane je pričel delati takoj po vdoru okupatorja, zato so ga že v novembru 1941. leta zaprli. Ko so ga izpustili iz zapora marca 1942, je začel z delom na terenu. Opravljal je obveščevalno službo, bil organizator narodne zaščite in član odbora OF. Ivan Gusič je že v tem letu skliceval masovne ljudske sestanke. 1942. leta je postal član KPS. Prisostvoval je I. zasedanju SNOS v Crnomlju, bil izvoljen v okrajno narodno skupščino in v izvršni narodnoosvobodilni odbor. Septembra 1944. leta je sodeloval na II. zboru aktivistov OF v Crnomlju. Leta 1943 pa je bil Ivan Gusič izvoljen v zbor odposlancev slovenskega naroda, ki se je sestel oktobra v Kočevju. Tudi družbenopolitično delo je aktivno nadaljeval po osvoboditvi, ko se je preselil v velenjsko občino.

MARIJA HRIBERŠEK, Šentilj

Rojena je bila 1906 v Nazarjah. V začetku 1942. leta je začela aktivno sodelovati z narodnoosvobodilnim gibanjem in je bila povezana tudi s prvimi borci na našem področju. Vse do osvoboditve je ostala delovna aktivistka. Po osvoboditvi pa je nadaljevala z delom v družbenopolitičnih organizacijah, bila je predsednica AFZ, krajevne organizacije SZDL in Rdečega križa.

JUSTINA KAVČIČ, Velenje

Rojena je bila v Grižah 1901. leta. Ze pred okupacijo je simpatizirala z naprednim gibanjem in je takoj na začetku 1941. leta začela podpirati NOB.

Kmalu je postala vdova s petimi otroki, vendar je kljub temu nadaljevala z organiziranim delom. Bila je aktivistka na terenu, zbirala je material in ga s pomočjo svojih otrok pošiljala partizanskim brigadam. Marca 1945. leta so jo izvolili v okrajni odbor OF za Saleško-mislinsko področje. To nalogo je opravljala tudi po osvoboditvi, poleg tega pa je bila tudi članica okrajnega komiteja KPJ v Šoštanju.

DRAGICA KURNIK, Šoštanj

Rojena je bila leta 1896. Ze v stari Jugoslaviji je bila kot članica Sokola napredno usmerjena in so jo leta 1941. skupaj z družino, izselili v Srbijo. Tam se je takoj vključila v narodnoosvobodilno gibanje, z možem sta bila izvoljena za delegata SNOS za repatriacijo in je na začetku 1945. leta potovala po vsej Srbiji k izseljenim Slovincem ter vodila z njimi sestanke. V juniju 1945 se je vrnila v Šoštanj, kjer je bila izvoljena za članico okrajnega odbora OF in članico mestnega ljudskega odbora. Kasneje pa je sodelovala tudi v šolskih svetih, v odboru ZVVI in svetih okrajnega ljudskega odbora.

ADOLF LIPNIK, Škale

1896. leta je bil rojen v Skalalah. Se predno se je aktivno vključil v odporaško gibanje, je bil pripadnik vsega naprednega. Aktivno pa je začel sodelovati na pomlad 1943. leta. Opravljal je obveščevalno službo ter zbiral materialno pomoč. V oskrbi je imel tudi ranjence. Za bolnico v Cirkovcah je zbiral hrano in zdravila. Aktiven je bil vse do konca vojne. Po osvoboditvi pa je bil v Skalalah odbornik OF, krajevnega ljudskega odbora, ZB in SZDL.

JOSIP MENHART, Topolšica

Josip Menhart je bil rojen leta 1899. Takoj po prvem letu vstaje se je povezal z organizatorji narodnoosvobodilnega gibanja v Saleški dolini. Organiziral je sestanke, pridobival ljudi za sodelovanje ter razširjal propagandno literaturo. Zaradi aktivnega dela, ga je okupator 1942. leta aretiriral in odpeljal v celjske zapore, vendar so ga po treh mesecih izpustili. Z delom v Topolšici pa ni prenehal, saj je bil vseskozi najvidnejši aktivist v kraju, kjer je pridobil mnogo sodelavcev in pomočnikov. S svojimi ljudmi je organiziral sestanke, zbiral najrazličnejše podatke, sanitetni material ter skrbel za bolne partizane, ki so bili v bližnjih skrivališčih. Josip Menhart pa je z aktivističnim delom nadaljeval tudi po osvoboditvi.

ANKA PEČEČNIK, Plešivec

Rojena je bila 1924. leta v Plešivcu. S partizani pa je začela sodelovati 1942. leta. Doma je bila pri Kranjčevih v Plešivcu, kjer je bila partizanska javka. Peččnikova je bila organizator obveščevalnega centra in mladinska aktivistka vse do prihoda XIV. divizije v Plešivec. Leta 1945 so jo izvolili za sekretarko mladinske organizacije in članico odbora OF. Njeno aktivistično delo pa se še danes ni končalo.

ANGELA ROČNIK, Zavodnje

Rojena je bila 1916. leta v Zavodnjah. Po prihodu XIV. divizije je Angela Ročnik začela aktivno sodelovati z narodnoosvobodilnim gibanjem. Postala je obveščevalka za glavni obveščevalni center te divizije, dobro pa so jo poznali tudi funkcionarji IV. operativne cone kot neustrašljivo ob-

veščevalko, ki je nudila diviziji dragocene obveščevalne podatke o sovražnikovem gibanju. Tudi po osvoboditvi je aktivno sodelovala v vseh krajevnih organizacijah domačega kraja.

FANIKA STROPNIK, Šoštanj

Leta 1913 je bila rojena v Smartnem ob Paki. Bila je revolucionarka že v predvojni Jugoslaviji. V njihovi hiši so bili pred vojno partijski sestanki, zbirali pa so tudi sredstva rdeče pomoči. Takoj po okupaciji so jo aretirali in zaprli v mariborske zapore vse do leta 1942. Nato je bila skupaj z možem izseljena v Srbijo, kjer je nadaljevala z delom proti okupatorju. Družina Stropnikova pa je tudi prva partizanska družina.

JOŽE TEKAVEC, Velenje

Jože Tekavec je bil rojen leta 1915 v Ravniku. Ze leta 1941 je postal član terenskega odbora OF in se aktivno vključil v politično delo, katerega je opravljal vse do osvoboditve. Ustanavil je terenske odbore OF, imenovan pa je bil za sekretarja rajonskega odbora OF, leta 1943 za člana okrajnega odbora OF in okrajnega komiteja KPS za Notranjsko. Jože Tekavec je bil izvoljen v zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. Z aktivističnim delom je prizadevno nadaljeval tudi po osvoboditvi, najprej na Notranjskem, nato pa v velenjski občini.

MARIJA ULRIH, Pesje

Marija Ulrih je bila rojena 1906. leta v Zrečah. Materialno je podpirala partizane in z njimi sodelovala že od 1941. leta

dalje. Družina je bila osumljena in moža so zaprli. Ko se je mož vrnil iz zapora, se je Marija Ulrihova umaknila v ilegalo in delala v organizaciji AFZ. 1944. leta je bila izvoljena za članico okrajnega komiteja KPS Šoštanj, 1945. leta pa je postala sekretarka partijske celice v Pesju. Bila je tudi aktivistka okrajnega odbora OF v Šoštanju.

IVANKA ZAMERNIK, Šmartno ob Paki

Rojena je bila v Slatinah leta 1923. Ze spomladi 1942. leta je začela sodelovati s partizani. Zanje je zbirala obveščevalne podatke, sanitetni material in hrano ter nosila pošto ljudem, kamor partizani niso mogli. Na njihovem domu je bila tudi partizanska javka. Razširjala je propagandno gradivo in pridobivala nove sodelavce, zlasti med mladino. Skrivaj je organizirala in vodila žensko organizacijo. Zaradi sodelovanja z narodnoosvobodilnim gibanjem so jo Nemci poslali v najhujši zimi leta 1945 na kazensko delo.

LENKA ŽEVART, Velenje

Lenka Ževart je bila rojena 1914. leta v Velenju. Z narodnoosvobodilnim gibanjem je sodelovala od prvih dni vstaje in bila obveščevalka na mislinsko-saleškem področju. Ves čas je nudila pomoč partizanski bolnici v Cirkovcah. Leta 1944 je bila izvoljena v odbor OF, v začetku 1945. leta pa v okrajni odbor OF. Tudi po osvoboditvi je bila Lenka Ževart aktivna družbenopolitična delavka. Sodelovala je v organizaciji OF in AFZ, bila članica okrajnega ljudskega odbora, zelo aktivna pa je bila v organizaciji Rdečega križa.

SREDNJEROČNI RAZVOJNI NAČRT BELIH VOD

Turizem in živinoreja

Belovoščani ne želijo zaostajati v svojem razvoju. Kreniti hočejo vstric z vsemi in se kar najbolj aktivno vključiti v nadaljnji razmah velenjske občine.

Ta hotenja so vodila, da so začeli pred meseci pripravljati srednjeročni razvojni načrt Belih vod za obdobje do 1975. leta. Prebivalci te hribovske vasice so večkrat o programu razpravljali in osnutek dopolnjevali. Javna razprava o srednjeročnem razvojnem načrtu je bila pestra, zato je ta stvarno sestavljen. Nazadnje pa je o tem razpravljal svet krajevne skupnosti in ga sprejel z umestnimi dopolnitvami občanov.

Bele vode so po površini največja krajevna skupnost v občini Velenje (17,61 kvadratnih kilometrov) in imajo najmanj prebivalcev (312). Odseljivanje prebivalcev se je ustalilo in ne kaže bistvenih premikov. Nekatere domačije kažejo pripravljenost za razvoj živinoreje in kmečkega turizma. Za to so v Belih vodah ustvarjeni pogoji, dobre prometne zveze in nekatere turistične kapacitete. Prišli so kopalni bazen, smučarska vlečnica, možni pa so izleti na 1.044 metrov visoki Sv. Križ, Smrekovec in Sleme. To so vse razmere, ki so jih upoštevali kot izhodišča pri sestavljanju njihovega srednjeročnega razvojnega načrta.

Osnovna izhodišča za srednjeročni program so organizacijsko politične naloge krajevne skupnosti, naloge komunalnega značaja, splošnega pomena, socialno varstvo in zdravstvena dejavnost.

Samoupravo občanov bodo še naprej razvijali v krajevni skupnosti in naloge povezovali ter usklajevali s sosednjo šentflorjansko krajevno skupnostjo. Uporabljajo namreč skupno cesto od Soštanja do Belih vod in so zato skupni tudi interesi. V to področje dela sodi sodelovanje in koordi-

niranje nalog z ostalimi krajevnimi skupnostmi. V večji meri pa se bodo zavzemali za javnost dela in k sodelovanju pritegnili čim več občanov. Močno se zavzemajo, da bi v smislu akcije »mesto — vasi« razvili povezanost z delovnimi organizacijami v občini, zlasti z onimi v katerih so zaposleni Belovoščani.

Se vnaprej bodo razvijali pripravljenost in sodelovanje občanov pri razširjanju cestnega omrežja na Visočkem vrhu. V sodelovanju z občinama Velenje in Mozirje ter GLIN Nazarje bodo rekonstruirali cestne odseke Hept—Bačovnik—Punčak, Punčak—Zgank—Kovač in Punčak—Pergovnik—Mostnar. Skupaj s Šentflorjančani pripravljajo v tem srednjeročnem obdobju asfaltiranje ceste od odcepa ceste III. reda v Penku do mostu v Bele vode. Načrtujejo tudi redno

vzdrževanje ceste Soštanj—Bele vode, da bi na ta način omogočili normalni razvoj zimskega in letnega turizma. Redno bodo vzdrževali tudi krajevno cesto in sproti predvideli vire financiranja. Nekatere krajevne ceste nameravajo prekategorizirati.

Pri vseh navedenih načrtovanih delih pa bodo upoštevali pripravljenost samih občanov, da s samopripravo in delovnimi akcijami prispevajo začetni delež.

Elektrifikacija zgornjega dela Belih vod naj najde mesto v občinskem srednjeročnem načrtu, svoj delež pa morajo prispevati tudi zainteresirani občani.

Na vaškem pokopališču bodo morali popraviti zaščitni in podporni zid ter urediti ograjo.

Zarodki turizma so že v Belih vodah. Razviti pa bodo morali še dodatne turistične zmogljivosti. Belim vodam je potrebna zgradba v kateri bodo gostišče, trgovina in tujske sobe. Razvoju kmečkega turizma bodo dali v naslednjih letih večji poudarek. Pospeševali bodo tudi turistično propagando. Več pozornosti pa bodo posvetili urejenosti in zunanemu izgledu Belih vod, da bo ta srednjevišinska vasica vedno urejena.

Pospešeno nameravajo v Belih vodah razvijati živi-

norejo, zlasti pa urediti nekaj vzorčnih kmetij in s pomočjo kmetijske zadruge vplivati na pospešen razvoj interesentov — Anton Golčnik, Jože Bačovnik, Viktor Kotnik in Franc Golčnik. Kmetovalcem bodo omogočili prodajo kmetijskih tržnih viškov kot so mleko, meso in jajca.

V srednjeročnem programu je določeno kako bodo pospešeno reševali problematiko hribovskih osamelih domačij in kako oskrbeli ostarele občane. Navedene so tudi konkretne naloge sveta krajevne skupnosti, ki bo moral skrbeti, da bodo izpolnili srednjeročni razvojni načrt vasice za obdobje do leta 1975.

BORUT KORUN

V ŠPANIJO, MAROKO IN ŠE DLJE...

Zvečer sva bila v marokanskem mejnem mestu Oujdi (izg. Užda). Imel sem še nekaj marokanskega denarja, ki sem ga hotel zamenjati za alžirske dinarje. Zapeljala sva se pred postajo, kjer je bilo zbranih več sumljivih tipov in pobarala sva jih, kje bi se dalo menjati. Eden se je ponudil in skozi okno sem mu pokazal denar, nakar ga je vzel in izginil z njim v množici. Tudi jaz sem bil takoj za njim in ga dobil, ko je prižgal moped, da bi zbežal. Ko je videl, da si z begom ne bo pomagal, mi je denar zamenjal.

Nekoliko me je skrbelo, kako bo v Alžiru.

Navsezadnje še ni tako dolgo, odkar je v tej deželi divjala srdita gverilska vojna med domačini in Francozi. Kdo pa ve, da jaz nisem Francoz, saj so za te ljudi vsi Evropejci v glavnem Francozi.

Da ubira Alžir pot v socializem, sem opazil že na meji, kajti raznim formalnostim ni hotelo biti konca.

Potem pa vendar spet nova dežela, na žalost spet ponoči. Cesta je bila lepša kot na marokanski strani in tega mi moj voznik ni pozabil povedati. Kdaj pa kdaj je v svitu žarometov cesta pretekla šakal. Te živali so v večjih skupinah lahko nevarne in na to sem se spomnil, kadar

sem se ponoči pod zvezdnim sijem spravljaj spat in mi je njihovo oddaljeno zavijanje nadomeščalo uspavanko. Vendar sem to noč prespal pri družini, ki jo je moj naturaliziran Francoz obiskal. Vsa družina, po videzu popolnoma arabska, je med seboj občevala le v francoščini in skoraj bi bil začel dvomiti, da je v tej deželi res bil kdaj upor proti Franciji. Tudi ponočje sem večkrat slišal na ulici francoske besede, pa tudi smerokazi in napisi so bili večinoma le v francoščini. Tudi strah, da mi bo moj evropski videz škodoval je bil popolnoma odveč. Povsod sem naletel na ljudi, ki do Francozov

niso gojili prav nobene mržnje, temveč prej simpatijo, pa čeprav so bili sami bivši borci.

Alžirska mesta in mesteca so veliko bolj evropska kot v Maroku, tudi zemlja je lepše obdelana in deželo povezujejo kar moderne ceste. Vse to je pač dediščina sto tridesetletnega vladanja Francozov.

V Konstantin sem prišel iz Orana zvečer po treh dneh stopanja. Bil sem utrujen in na pol bolan, sit Afrike, njene bede, umazanije in predvsem naveličan tamkajšnje hrane, ki je moj želodec ni in ni hotel prebavljati. Sklenil sem, da si kupim do Tunisa železniško vozovnico, saj do tja ni bilo več daleč. Vendar sem pozabil, da sem v Afriki, kajti preko meje ni vozil noben vlak. Zato sem sklenil, da bom prenočil v tem mestu, čeprav bi se že srčno rad videl na ladji, ki bi rezala valove v

smeri Evrope. Pustil sem prtljago na postaji in šel iskati prenočišče. Nekako mi je uspelo najti Houth Hostel, ki pa je, kakor je bilo videti zadnjič sprejemal goste za časa Francozov, sedaj pa je bil zaklenjen in zapuščen. Povrhu vsega je bilo to nekje daleč od postaje, v predmestju in v tej pozni nočni uri ni bilo nikogar več na cesti.

Vendar sem kljub utrujenosti prišel na dobro misel. Spomnil sem se, da mnogi avto-štoparji prenočujejo v takih primerih tudi v cerkvah ali na policijskih postajah. Zadnja možnost mi je bila nekako bolj všeč in na bližnjem policijskem komisariatu niti niso bili preveč začuden, ko sem jim obrazložil svojo prošnjo. Prepričali so se le, da je Houth Hostel res zaprt, nato pa so mi pokazali sobo, kjer bi lahko počakal do jutra. Tla so bila

sicer iz betona in torej nič kaj primerna za spanje, vendar je moja spalna vreča vso stvar nekoliko ublažila. Ležišče je bilo ravno toliko udobno, da sem spal kot grof in toliko neudobno, da zjutraj nisem poležaval, kar je sicer ena mojih razvad. Vrtilim policajem sem drugi dan ob odhodu svečano obljubil, da se jih bom spomnil z razglednico iz svojega domačega kraja. (To sem seveda tudi storil!). Ta dan nisem prišel daleč. Ustavil sem se v Souk Ahrasu, zadnjem mestu pred mejo, do katere je še 70 km. Od tu naprej tudi avtomobili niso več vozili, saj je bila sedaj do Tunisa sama pustinja.

Prenočeval sem v starem arabskem pokopališču. Tu se moški okopajo nato pa na ležiščih v veliki sobi kramljajo in kadijo, dokler jih ne premaga spanec.

Zaceljena rana

Graška gora je bila vedno zavetje partizanov. Nanjo so vezani mnogi prijetni spomini. Pri Metulju pa se posebno spominjajo na Ivana, ranjenega partizana. Tam nekje je bil v bližini bunkerja. Zavlekel se je tja s svojimi poslednjimi močmi. Noga mu je prav izgorevala. Gnojila se je tako, da je že vsa okolica zaudarjala po razpadajočem mesu.

Spomini VLADA VALENČAKA

Ivanu se je bledlo. Otepaval je z dolgimi rokami okoli sebe in prosil naj ga ustrelje, ker ne zdrži več. Ko mu je malo popustilo je naročeval pozdrave za mater in očeta za katera je bil popolnoma siguran, da jih ne bo več videl. Rana ga je vedno bolj spravljal v obup.

Pri Metuljevih so se spomnili na staro zdravilo - med. Namazali so mu rano z medom.

Nenadoma so na Graško goro vdrla Nemci. Ivan je ostal v bunkerju. Metuljevi tisti dan niso šli ven. Nemci so ves dan motovili tudi okoli njihove hiše. Ovčjak Kastor, tako so ga imenovali pri Metulju, čeprav je tja prišel že odrasel od nekdaj in so ga domači včasih klicali drugače, je bil dober pes — čuvaj. Toda njegovo čuvanje je prenehalo — čim je zaslutil Nemce. Nemci so ga pred letom obstrelili v nogo, da je malo šepal na levo prednjo nogo. Partizanov se ni ogibal in jim je celo prijazen migal z repom. Nemcev pa ni mogel vi-

deti. Tako je tistega dne pobegnil in se skril k Ivanu v bunker. Z Ivanom sta bila že davno prijatelja. Veselo se je stisnil k ranjenemu partizanu. Toda Ivan je bil v nezavesti in ga ni slišal. Kastor mu je dihnil prav na uho in ga potem obližnil po licih. Tako ga je popolnoma prebudil, vendar le za kratek čas. Ivanu se je spet stemnilo pred očmi in ponovno je bil pogreznil v nezavest. Ob prebujanju se je razbrcaal, tako da je odpadla obveza z noge. Ogromna rana je gnojno zijala v strop, velika za dve dlani, če ne še več.

Ivan je bil daleč med svojimi... Se je živel, ker sicer ne bi mogel sanjati o domačem kraju na Dolenjskem. Pri Straži je bil doma in rad je z očetom hodil v gorco, kjer sta ob dolenjskem cvičku tako rada pokramljala. Stražna žega ga je mučila. Izgubil je mnogo krvi, ko je bil ranjen in sedaj mu je gnojna rana kar požirala tekočino. Pil bi neprenehoma, cel sod cvička... še več!

Domači pri Metulju so mu vliвали hruševce v žejna usta. Končno se je prebudil. Kastor je od veselja cvilil in lajal vmes ter mahal svojemu prijatelju z repom v pozdrav. Metuljevi so Ivanu povedali, da je dolgo spal, menda kar dva dni skupaj in da so Nemci že odšli. Medtem je bilo z rano boljše. Kastor je bil glavni zdravnik — zlizal je ves med z rane in za čudo, kot nekoč sebi, je zalizal tudi Ivanovo rano. Nič več se ni gnojila in po nekaj dneh je Ivan odšel iz bunkerja v brigado. Kastor ga je spremiljal...

Propaganda je padel v zasedo

Bilo je še v aprilu, ko je pomlad že ozelenela vso okolico. Pod Pohorjem, blizu Legna smo ležali v zasedi in čakali Nemce za katere smo vedeli, da pravtako blizu Legna čakajo na nas. Skrajno levo krilo naše zasede je lahko celo videlo skrajno desno krilo švabske zasede.

Tiho smo čakali. Vsak šum nas je pritegnil. Tišina je pretrgalo glasno govorjenje in smeh. Čez bližnji travnik sta jo nemoteno mahala dva moža. Kmalu sem spoznal glasnejšega. Bil je Propaganda. Že v začetku vojne so ga gestapovci tako premlatili, da mu je v precejšnji meri odpovedal sluh. Z njim je bil še neki tovariš, ki pravtako ni več dobro slišal. Predstraža mu je mahala, vendar Propaganda ni videl naših, ker je bil vse preveč zaposlen s svojim sopotnikom. Saj veste kako je, če se pogovarjata dva približno enako gluha. Kdo bi utegnil še opazovati okolico!

Naše mahanje torej ni zaleglo. Toda pot preko travnika vodi naravnost v nemško zasedo. Le kako naj jima zastavimo pot?

Komandir, ki je bil v zasedi, se je odločil za skrajno sredstvo: strel iz puške. Rezko je odjeknil strel pod Pohorje. V zasedi smo se vsi zdržnili. Toda propaganda s tovarišem ni reagiral. Spremljevalec je sicer nekaj mangle čul in opozoril Propagando z besedami: »Ali ni nekdo streljal?« »Ah, kje neki!« se je veselo zadržal nazaj Propaganda in pokazal svoje bele zobe.

Njegov smeh je presekal ogenj nemške zasede. Puške, brzostrelke in mitraljezi so zalajali na glas, da sta naša dva aktivista tako urno tekla, da so njune pelerine kar vodoravno plapolale za hrbtom...

Vrnita sta se v naročje zelenega Pohorja. Mi smo se pa pošteno udarili z Nemci in borba je trajala do mraka. Šele v mraku so se Nemci umaknili v Slovenj Gradec. Zvečer smo ob tabornem ognju več govorili o Propagandi in njegovem spremljevalcu, kot o borbi. Radi smo ju imeli in prav zaradi tega smo bili veseli, da sta oba odnesla zdravo kožo, čeprav sta nam zakuhala nemško borbo prej, kot smo pričakovali...

S pozdravi na pot

Predsednik občinske konference ZMS, Ciril Grebenšek, je prebral protestno pismo

DALJE s 1. strani

letošnje praznovanje dneva mladosti še zlasti praznično.

Menim, da ne bo odveč, če se na kratko spomnimo nekaj dejstev iz te — za nas danes še ne tako davne — preteklosti, na katere rezultatih temelji naša sedanjost in predstavljajo osnovo za nadaljnjo izgradnjo naše samoupravne socialistične družbe. Z bliskovito naglico so se pred tridesetimi leti vrstili dogodki v predpriprski Jugoslaviji.

V sredini marca 1941. leta je izdal CK KPJ proglas, v katerem poziva vse sloje prebivalstva Jugoslavije, da se uprejo izdajalski vladavini Cvetković — Maček in naj se združijo v enotno silovito ljudsko gibanje za dosego pravice, svobode in neodvisnosti.

Ze 25. marca je jugoslovanska vlada Cvetković — Maček na Dunaju podpisala protokol o pristopu Jugoslavije k trojnemu paktu Berlin—Rim—Tokio.

Jugoslovanske množice so vzvalovile v silen protest. V Beogradu je izvršen puč. Formirana je nova vlada. Ta se obotavlja, da pojasni svojo politiko do pakta, do odnosov s Sovjetsko zvezo.

31. marca 1941 izda CK KPJ nov proglas, v katerem zahteva hitro odločitev nove vlade do bodoče politične orientacije, z zahtevo po razveljavitvi sklenjenega pakta z veliko trojico.

Hitler je sodil dogodke v Jugoslaviji kot dejanje nasprotnika, ki ga je potrebno najhitreje uničiti. Zato je vdrl s svojo vojsko v Jugoslavijo. Stara jugoslovanska vojska, organizirana po skorumpiranem in kompromitiranem režimu, ni bila sposobna nuditi resnejšega odpora ter je v nekaj dneh položila orožje.

V teh dneh je bila močno prisotna komunistična partija Jugoslavije. Takoj je organizirala vsesplošni oboroženi odpor proti okupatorju na področju celotne Jugoslavije. Val odpora se je hitro širil, okupator pa je prihajal iz dneva v dan v vse večje težave na zasedenem ozemlju.

25. julija letos bo minilo že 30 let, odkar je Centralni komite komunistične partije Jugoslavije naslovil na jugoslovanske narode svoj znani proglas.

Vojna je bila uspešno pripeljana do konca. Davek za zmago nad fašističnimi zavojevalci je terjal milijon sedemsto tisoč človeških življenj. Domovina je bila dobesedno razrušena in požgana. Potrebno je bilo domala začeti znova. Da je bila tragedija še večja, so pripomogli tudi domači izdajalci — ustaši, četniki, belogardisti. Dovolj nazornemu dokazu izdajalske dejavnosti ustašev smo očitvidci celo še danes, 30 let po vstaji jugoslovanskih narodov in 25 let po osvoboditvi domovine od okupatorjev, na primeru najostrejšega obsojanja vrednem napadu ustaške emigracije na naše veleposlaništvo na Švedskem.

Tovarišice in tovariši! Jugoslovanski narodi so z velikim ponosom prešli dobo obnove porušene domovine, čeprav so medtem nastopile nepričakovane težave v odnosih iz nam v preteklosti tako bližnjih prijateljskih vlad. Vendar tudi te težave so kalile naše narode

v prepričanju, da so le lastne sile in sposobnosti tiste, ki nas ne morejo zapustiti in le na rezultatih lastnega dela lahko oblikujemo svoje bodoče življenje. Z velikim entuziazmom smo gradili nove proge, ceste, tovarne, šole, zdravstvene domove, nova naselja in mesta.

Ce danes naredimo bilanco preteklih 30 let, od katerih predstavljajo 4 leta borbe naših narodov s puško v roki proti daleč močnejšemu sovražniku, in nadaljnjih 5 let obnove porušene domovine, ugotovljamo za seboj 20-letne izredno bogate dosežke svojih uspehov.

Proizvodnja se je povečala v primerjavi z letom 1948 za šestkrat. Narodni dohodek na prebivalca je večji za več kot 5,5 krat. Zaposlenih izven kmetijstva je manj kot polovica, v primerjavi z veliko večino v stari Jugoslaviji.

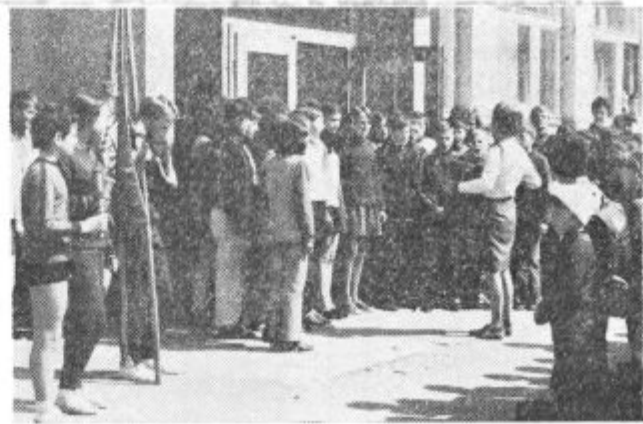
Nikjer na svetu ni tako hitre stanovanjske gradnje kot je to danes pri nas, čeprav problemi na tem področju niso rešeni. Pa življenjski standard,

merjen po številu avtomobilov, radio-aparatur, televizorjev, pralnih strojev, hladilnikov itd. Rast te vrste potrošnje je brez dvoma odraz hitre rasti življenjskega standarda naših delovnih ljudi. Skoraj ni več družine, da ne bi imela trajnejših izdelkov osebne rabe v svojem gospodinjstvu. In tudi prav je tako! Naša družbena ureditev izhaja iz človeka in ji je namen služiti za čim hitrejši procvit prav takega človeka.

Pri tem je normalno, da so želje večje od možnosti. Tudi v naši konkretni praksi neprestano želimo več in boljše. To predstavlja tudi interes po vse večjem ustvarjanju. Lahko rečemo, da bi bila revna in nesrečna tista družba, v kateri bi ljudske množice bile zadovoljne, njihove želje in zahteve pa pokrite. To bi predstavljalo v stvari začetek propadanja, kajti zadovoljstvo bi demobiliziralo ustvarjalno iniciativnost. Pri tem pa želimo povedati tudi to, da v tem pehanju za čim večji in boljši

Zbranim je na Titovem trgu v Velenju spregovoril zvezni poslanec, Anton Močilnik

Občinsko štafeto so najprej pristrčno sprejeli pred osnovno šolo v Šmartnem ob Paki

Članom našega delovnega kolektiva, vsem delovnim ljudem in delovnim organizacijam občine Velenje

ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA

1. MAJ

in jim želimo novih delovnih uspehov

Organi samoupravljanja in družbenopolitične organizacije

RUDNIKA LIGNITA VELENJE

kos kruha v našem gospodarstvu in poslovanju zelo radi pretiravamo.

Preradi pozabljamo, da smo ob enem prodajalci določenih proizvodov, ki jih želimo čim dražje prodati in kupci drugih proizvodov, ki jih želimo čim ceneje kupiti. To pa predstavlja določeno protislovje.

Danes več trošimo kakor ustvarjamo. Predimenzionirane so investicije, prevelika splošna potrošnja, predimenzionirana osebna potrošnja. Vse to povzroča povpraševanje nad obsegom razpoložljivih dobrin, katerih ceffe se zaradi tega včasaj vse dotle, da dosežemo skladnost med ponudbo in povpraševanjem.

Ko se v tem mesecu pripravljamo na praznovanje dneva mladosti, menim, da lahko še zlasti prebivalci tega mesta, novozgrajenega po osvoboditvi, ki omogoča delovnemu človeku dostojno življenje, damo zagotovilo za našo neumorno prizadevanje k naporom za zdravo rast našega gospodarstva in življenjskega standarda. S takšnim svojim praktičnim delom bomo tudi najprej obdarili naš letošnji dan mladosti.

Na čelu komunistične partije je bil že pred tridesetimi leti tovariš Josip Broz Tito. Njegova nesebična borba, njegovo tovarištvo in izredna priljubljenost je vtakna v dolgo štiriletno krvavo, a vendar zmagovito zgodovino narodnoosvobodilne borbe jugoslovanskih narodov. Njegova aktivna kreatorstva sposobnost je bila vsak trenutek prisotna v težkih letih obnove naše porušene domovine. Ob njegovi aktivni prisotnosti smo v dvajsetih letih gospodarjenja v samoupravni sistemu dosegli uspehe, ki jih stara jugoslovanska buržoazija nikdar ne bi zmogla. Njegova iniciativnost in kreativnost je prisotna tudi danes, ko je potrebno sprejemati energične ukrepe za stabilizacijo našega gospodarstva in za realno rast življenjskega standarda naših delovnih ljudi.

Prepričan sem, da želim v imenu vseh prisotnih in tudi vseh ostalih prebivalcev občine Velenje in mesta Velenja, naj še dolgo živi naš tovariš Tito.

Pozdravno pismo prebivalcev velenjske občine je prebral gimnazijec Josip Flis. Predsednik občinske konference ZMS Ciril Grebenšek, pa je prebral protestno pismo, ki so ga z zborovanja poslali švedskemu veleposlaniku v Beogradu, zaradi napada ustaških teroristov na naš konzulat v Göteborgu.

Zvezno štafetno palico so s Titovega trga v Velenju ponesli proti Slovenj Gradcu in jo v Dolici izročili tamkajšnji mladini.

Jubilant gasilskega društva Topolšica

1933 pa zgradili svoj gasilski dom. Po vojni je kot poveljnik pomagal, da so dobili avtomobil, ki ga je zapustil okupator in ga preuredili v gasilski voz. Zatem so kupili nov gasilski kombi.

Jože Zager

V krogu svoje družine je proslavil 75-letnico življenja in 40-letnico gasilskega dela ustanovitelj gasilskega društva v Topolšici — Jože Zager.

Otroška leta je preživljal na očetovi kmetiji v Topolšici, kjer je bil rojen 23. februarja 1896. leta. V tem kraju je končal tudi osnovno šolo, zatem pa je pomagal očetu na kmetiji do začetka leta 1915, ko je moral v avstrijsko vojsko v kateri se je kot artiljerec bojeval na soški in tirolski fronti vse do konca vojne. Ko se je 1921. leta vrnil iz vojske, se je zaposlil kot gozdni delavec in delal do upokojitve.

Jože Zager je soustanovitelj gasilskega društva Topolšica, ki so ga ustanovili novembra 1931. leta. Na ustanovnem zboru je bil izvoljen za poveljnika. To dolžnost pa je opravljal do leta 1959 in v tem času vzgojil veliko številno dobrih gasilcev, ki skrbijo za požarno varnost v svojem okolju. Takoj po ustanovitvi gasilskega društva, se je poveljnik Zager močno prizadeval, da so društvo opremili z gasilskim orodjem, leta

Leta 1965 so družbene organizacije v Topolšici pri gasilskem domu dozidale dvorano. Tudi v tej akciji je sodeloval Jože Zager in opravil preko 400 prostovoljnih delovnih ur. Čeprav ima že 75 let je še sedaj hišnik in gospodar doma ter gonilna sila v delu gasilskega društva Topolšica. Gasilski veteran Jože Zager je dobil več gasilskih odlikovanj. Ze pred vojno je bil odlikovan s srebrnim križcem, gasilska zveza Slovenije pa ga je odlikovala z gasilskim priznanjem prve stopnje ter dvema priznanjema druge stopnje. Od gasilske zveze Jugoslavije je dobil odlikovanje gasilske zvezde druge stopnje.

V času narodnoosvobodilne borbe je Jože Zager vsestransko podpiral osvobodilno gibanje. Pri njem v gasilskem domu so se leta 1944 zdravili bolni in ranjeni partizani Karel Primožič-Cvetko, Tone Dermol, Ivan Krivec in še mnogi drugi. V njegovem stanovanju so našli zavetišče mnogi borci, terenci in aktivisti. Sam je tudi pomagal prenašati ranjene borce iz Topolšice v partizansko bolnišnico v Savinjski dolini.

M. V.

MLADINSKA KNJIGA VELENJE

potrebuje za območje občine Velenje

2 poverjenika za prodajo knjig

Kdor ima veselje do domače in tuje literature in želi poleg rednega zaslužka še kakšen dinar, naj se javi v poslovalnici na Saleški 18 v Velenju.

VZGOJNO VARSTVENI ZAVOD ŠOŠTANJ

išče za svojo uslužbenko

sobo

v Šoštanju ali Velenju.

OBVESTILO

starše obveščamo, da bo evidenčni vpis za predšolske otroke od 2-7 leta starosti dne, 5. 6. in 7. maja 1971 od 8.-16. ure v prostorih Vzgojnovarstvene ustanove Velenje, Prešernova 8. (center) vpisati je treba tudi otroke, ki zavod že obiskujejo. Vpisnina za novince 15 din.

Vzgojno varstvena ustanova Velenje

Premalo prostora za predšolske otroke v Šoštanju

V preteklih letih je v vzgojno varstvenem zavodu v Šoštanju bilo kar dovolj prostora, da smo lahko zajeli toliko otrok, kolikršno je bilo povpraševanje.

V zadnjem letu, posebno pa letos, pa ne moremo sprejeti več vseh otrok, katerih starši so že zaposleni ali se na novo zaposlujejo. Močno se pozna zaposlitev mater v Gorenju in Polypexu. Tudi

priliv delavcev v Elektrarni Šoštanj, ki pripeljejo seboj svoje družine ter sproščena gradnja stanovanj v Šoštanju, so pripomogli na to, da bomo morali v Šoštanju misliti na razširitev ustanove.

Naj navedem podatek, da smo v tem šolskem letu odklonili že 28 otrok, to je vsekako za sedanje stanje 72 zajetih otrok precej visoka številka.

Zelo bi izboljšala težko situacijo izselitev stranke, ki še sedaj stanuje v vrtcu, saj bi lahko v tistem prostoru odprli še en oddelek. V tem primeru bi lahko sprejeli vsaj 20 otrok več. Upamo, da bo občinska uprava le že enkrat uredila problem izselitve stranke in nam s tem pomagala rešiti vprašanje varstva vsaj za nekaj let.

Zeleli bi resnično ustreči vsem staršem, ki so spoznali, da je varstvo v vzgojno varstvenem zavodu za otrokov duševni, telesni in moralni razvoj najboljše in končno tudi najcenejše.

Ivanka Rabič, VVZ Šoštanj

NORMALNO ŽIVLJENJE TUDI DIABETIKU!

Sladkorna bolezen — Diabetes mellitus je v glavnem dedna bolezen, prirojena motnja v presnovi ogljikovih hidratov, posredno pa je prizadeta tudi presnova beljakovin in maščob ter drugi presnovni procesi, kot so izmenjava vode, mineralov itd. zaradi popolnega ali delnega pomanjkanja insulina. Dedni defekt za sladkorno bolezen je prisoten v trenutku spočetja, bolezen pa se pojavlja šele pozneje v življenju, večinoma šele med 40. in 60. letom starosti. Do 20. leta starosti oboli okrog 20 odstotkov vseh diabetikov. Mladostni in starostni diabetes se med seboj razlikujeta po stopnji klinične slike in po reakciji na zdravljenje.

Bolezen so poznali že egiptovski, indijski in grški zdravniki pred našim štletjem. Ime boleznj Diabetes mellitus je grško-latinskega izvora in ga je prvi vpeljal angleški zdravnik Rollo leta 1797 in z njim podčrtal enega od bolezenskih znakov — izločanje sladkorja z urinom. Okolnost, da seč vsebuje sladkor, je pomagala že starim zdravnikom pri odkrivanju sladkorne bolezni s tem, da so okušali seč bolnika. Spoznavanje boleznj obstoja torej že od nekdaj in ni težko. Kljub intenzivnim študijam pa je vendar ostalo nerešenih še veliko vprašanj v zvezi s pravim vzrokom prirojene sladkorne bolezni. Le mimogrede naj omenim, da obstoji tudi zelo redka oblika sladkorne bolezni, ki ni prirojena in se razvije med različnimi obolenji na trebušni slinavki. Ta obolenja uničijo t.i. Langerhansove otočke, ki izločajo hormon insulin. Zato je končni rezultat teh obolenj isti kot pri prirojeni sladkorni bolezni — pomanjkanje insulina.

Zaradi razumevanja motnje v metabolizmu pri sladkornih bolnikih moramo omeniti normalno pot presnove ogljikovih hidratov in mehanizme v delovanju insulina. V človeški hrani so poleg beljakovin in maščob ena izmed glavnih sestavin ogljikovi hidrati. Ogljikovi hidrati se v prebavnem traktu razgradijo in se v obliki grozdnega sladkorja — glukoze — resorbirajo iz črevesja v kri, po prehodu skozi jetra pa pride glukoza s krvjo po vsem telesu. Prestop glukoze iz krvi v telesne celice omogoča insulin. Ob izogrevanju glukoze v celicah se razvija energija, ki je nujno potrebna za razne življenjske procese (toploto, gibanje, dihanje, prebavo, delo srca in drugih organov). Kolikor se glukoza v celicah ne porabi, se uskladišči kot rezerva v obliki živalskega škroba ali glikogena. Največji del tega se deponira v jetrih, manjši del pa v mišicah. Tudi za to funkcijo je odgovoren insulin. Po potrebi iz glikogena zopet nastaja glukoza, za to

Da so potrebni drugi hormoni.

Normalno delovanje trebušne slinavke z zadostno proizvodnjo insulina omogoča normalno raven glukoze v krvi. Ta je na tešče med 80 in 120 mg% (po metodi Hagedorn-Jensen). Po encimski metodi — glukoza oksidazni — je normalna raven glukoze v krvi med 60 do 100 mg%. Brž ko poraste koncentracija glukoze v krvi čez normalno, povečana koncentracija glukoze neposredno draži beta celice Langerhansovih otočkov k povečanemu izločanju insulina. Insulin nato povzroči hiter prehod glukoze iz krvi v celice, zaradi česar se zniža raven glukoze v krvi, poraste pa koncentracija glukoze in glikogena v celicah. Brž ko pade glukoza v krvi, se zmanjša tudi izločanje insulina iz trebušne slinavke. Pri sladkornih bolnikih ugotovimo na Langerhansovih otočkih trebušne slinavke spremembe in od jakosti teh sprememb je odvisno, ali bo pomanjkanje insulina popolno ali delno. Glede na to imamo opraviti z milejšo ali hujšo obliko sladkorne bolezni.

Poznamo oblike diabetesa, katerih vzrok je čezmerno delovanje žlez z notranjim izločanjem in katerih izločki (hormoni) delujejo nasprotno insulinu.

Hrana, bogata ogljikovih hidratov, predvsem koncentriranih sladkorjev, prav tako draži beta celice Langerhansovih otočkov na ojačano izločanje insulina. In če se zaradi pretirane uživanja sladkarij izčrpa trebušna slinavka, se pojavijo sladkorna bolezen, večinoma pri takih, ki so k temu že dedno nagnjeni. To opažamo posebno pri debelih, kjer gre za lahko obliko sladkorne bolezni. Raven krvnega sladkorja je povečana, vse dokler te osebe jedo čez mero. Brž ko reducirajo hrano, se koncentracija glukoze v krvi čisto normalizira. To kaže, da se pri starostnem tipu diabetesa zlasti pri debelih le dejoma uničijo beta celice in da Langerhansovi otočki kratko malo ne morejo v ustrezni meri zadovoljiti potreb po insulinu, dokler se bolniki hranijo čez mero.

Sladkorna bolezen se lahko razvije pri ljudeh, ki so dedno obremenjeni, tudi zaradi stalnih psihičnih pretresov in stalne živčne razdražljivosti. Ti stresi prek možganskih centrov v hipotalamusu delujejo na ledvično žlezo, da izloča hormone, ki dvigajo krvni sladkor.

Kako spoznamo sladkorno bolezen?

Diabetik, ki se ne zdravi, ima povišan krvni sladkor. Brž ko poraste raven krvnega sladkorja nad 160 mg%, začne ledvice s sečem iz krvi izločati preveliko količino sladkorja. Ker se ta izloča v topnem stanju, se poleg njega izloča skozi ledvice tudi velika količina vode in drugih snovi. Ko-

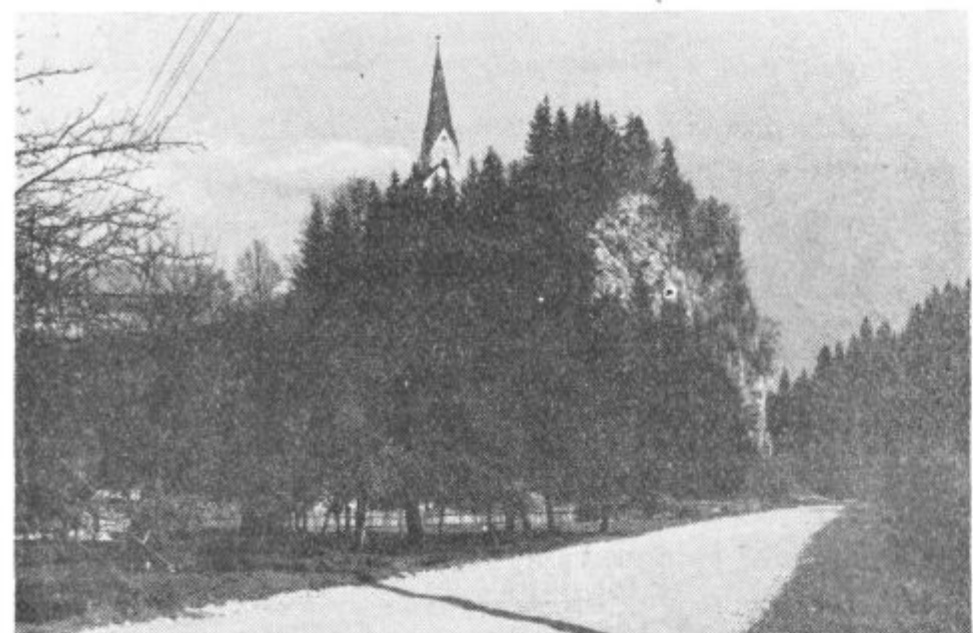
KAKO SPOZNAMO SLADKORNO BOLEZEN

ličina v 24 urah izločenega seča se izredno poveča. Bolniki morajo na vodo pogosto tudi ponoči, česar pred obolenjem niso opazili. Velika izguba tekočin iz telesa ima za posledico povečano žejo, zaradi česar veliko pijejo. Ker organizem zaradi pomanjkanja insulina ne more izkoristiti glukoze iz krvi, čeprav jo je dovolj na razpolago, prične hujšati kljub dobremu teku in povečanemu uživanju hrane.

No, včasih poteka sladkorna bolezen brez najbolj tipičnih znakov in odkrije sladkorno bolezen bodisi očesni zdravnik, h kateremu se je bolnik zatekel zaradi pešanja vida. Včasih išče bolnik pomoč pri zdravniku za kožne bolezni ali pri ginekologu zaradi srbenja spolovila in kože ter raznih tvorb na koži. Ker se koža in sluznice prepojene s sladkorjem, se tod rade razmnožujejo glivice in bakterije in povzročajo razna vnetja okoli spolovila, globoke podkožne ture itd. Nezadostno izkoriščanje glukoze v perifernem tkivu zaradi pomanjkanja insulina ima za posledico, da tkiva v energetske namene izkoriščajo beljakovine in maščobe, kar povzroči občutek splošne oslabelosti. Pri nezdravljenem diabetiku ali če zdravljenje ni dovolj učinkovito in torej organizem ne more izkoristiti krvnega sladkorja v energetske namene, se poveča presnova maščob. Če je telo povsem odvisno od presnove maščob, porastejo v krvi maščobne kisline in končno nastopi ketoacidoza — to je zastrupitev s ketonskimi kisljinami (acetoni, acetocetna kisljina in beta oksimalena kisljina). Ledvice skušajo izločiti iz telesa ketonske kisline in najdemo jih v seču močno povišane. Aceton se izloča tudi z izdihanim zrakom, ki ima vonj po sadju. Bolnik postaja vse bolj žejen, hodi vse pogosteje na vodo, postopoma izgubi tek, prične bruhati, postaja zaspan in postopoma izgublja zavest. Dihanje se poglobi. Tak bolnik ima uvelo kožo, sluznica jezika in ustne votline je suha, očesna zrkla so mehkejša. Dihanje je globoko in iz ust mu diši po acetoni.

Najpogostejši vzroki za diabetično acidozo oziroma koma (stanje nezavesti) so nezdravljeni diabetes, opustitev zdravljenja z insulinom ali tabletami, vse vročinske bolezni, poškodbe, operacije, porod itd. Tak bolnik spada v bolnišnico, ker je potrebno čimprejneje zdravljenje. Bolnik potrebuje stalno laboratorijsko in zdravniško kontrolo. Za zdravljenje diabetične kome uporabljamo izključno kristalni insulin. Čim dlje traja stanje nezavesti pred pričetkom zdravljenja, tem slabša je prognoza.

ASFALT PO ŠENTFLORJANU

Pripravljalni odbor za modernizacijo ceste po Šentflorjanu je že pripravil vse potrebno, da bodo z deli kmalu začeli. Asfaltirano cestišče bo do mostu v Penku pa do Mostnarja široko 3,5 metra, od tu dalje do Grebenška pa 3 metre. Z deli bodo končali najkasneje do občinskega praznika. Blizu 100 milijonov denarja bodo zbrali dodatno prebivalci sami, 900 milijonov pa bodo dobili iz sredstev krajevnega samoprispevka.

Mladi o telesni kulturi in rekreaciji

Občinska organizacija ZMS je v Velenju pripravila problemsko konferenco o telesni kulturi in rekreaciji. Žal pa konferenca ni povsem dosegla svojega namena, ker je nanjo prišlo razmeroma majhno število vabljenih in še to so bili sami športni delavci ter profesorji telesne vzgoje. Zato bodo pripravili posebne zaključke in z njimi seznanili odgovorne dejavnike v občini, torej tiste, ki niso prišli na konferenco in od katerih rabijo pomoč.

Organizacija ZM želi, da bi telesna kultura bila določeneje opredeljena in našla svoje mesto v občinski skupnosti. Zato so na problemski konferenci govorili o sedanjem stanju telesne kulture, pogojih dela in slabem telesnem razvoju mladih. Čeprav je v velenjski občini osem šolskih športnih društev in precejšnje število športnih klubov in sekcij, je vanje vključeno premalo mladine.

Prihodnjic bomo podrobneje poročali o povedanem na nedavni problemski konferenci o telesni kulturi in rekreaciji. Do takrat bodo na podlagi razprave izdelali sprejeta stališča in bomo zato lahko v našem sestavku celovito obdelali to vprašanje.

Nikolič najboljši

Na posamičnem prvenstvu Slovenije v karateju, ki je bilo v Ljubljani, so nastopili poleg Olimpije še karateisti Gorenja iz Velenja.

Največ uspeha je imel Nikolič, ki je postal absolutni republiški prvak. Prvo mesto v lahki kategoriji je osvojil še Poljaševič, medtem ko je Hriberšek dosegel 2. mesto v srednji kategoriji.

Zmaga Šoštanjčanov

V nadaljevanju slovenske rokometne lige so Šoštanjčani igrali z Ajdovščino. Domačini, ki se borijo za obstanek v ligi, niso bili kos razigranim gostom, med katerimi se je najbolj izkazal Požun, ki je dosegel kar 9 golov. Strelci ostalih golov so bili Korpnik 3, Plevnik 1, Hajsek 1, Kočevar 3. Po tej zmagi so Šoštanjčani na 7. mestu s 13 točkami.

TURNIR MLADIH ŠAHISTOV

V delavskem klubu v Velenju je bilo v organizaciji šahovskega kluba Saleške doline in občinske zveze DPM, medobčinsko tekmovanje mladih šahistov. Sodelovalo je 23 ekip občin Slovenske Konjice, Smarje pri Jelšah, Sentjur, Celje, Zalec, Mozirje in Velenje. Velenjsko občino so zastopali pri mlajših pionirjih in pionirskih učenci osnovne šole Ravne nad Soštanjem, ki so dosegli v svojih skupinah 3. mesto. V skupini starejših pionirjev pa so učenci osnovne šole MPT Velenje prav tako osvojili 3. mesto. Za starejše pionirke bi morale tekmovati učence osnovne šole Karla Destovnika Kajuha iz Soštanja, vendar se tekmovanja niso udeležile. Zmagovalne ekipe so prejete pokale, ostali pa diplome in knjižne nagrade.

REZULTATI:

Mlajši pionirji:	točk
1. OS Prebold	12,5
2. OS Sentjur	12,5
3. OS Ravne nad Sošt.	11

Mlajše pionirke:	točk
1. OS Petrovče	11,5
2. OS Nazarje	10,5
3. OS Ravne	8,5

Starejše pionirke:	točk
1. OS Prebold	9,5
2. OS Mozirje	9
3. OS Sentjur	8

Starejši pionirji:	točk
1. OS Lesično	16,5
2. OS Sentjur	14,5
3. OS MPT Velenje	14

Pri starejših pionirjih so šahirali za šolo Miha Pintar Toledo Velenje Iztok Hudonjal, Milan Pogoreličnik, Janko Plevnik in Drago Kristan. Pri mlajših pionirjih so sodelovali za šolo Ravne nad Soštanjem Franc Rajster, Miran Bačovnik, Ivan Komprej, Ivan Mevc in Bojan Brišnik. Pri mlajših pionirskih učencih osnovne šole Ravne nad Soštanjem Andrejevca, Pozničeva, Veternikova in Obšteterjeva.

Splošno gradbeno podjetje »VEGRAD« Velenje

razpisuje prosta delovna mesta

5 STROJNIH KLJUČAVNICARJEV

Pogoji:

KV strojni ključavničar z najmanj 1-letno prakso. Zaželjena je praksa popravil gradbenih strojev in stavbnega ključavničarstva.

Prošnje z opisom dosedanjih zaposlitev in dokazila o strokovnosti sprejema SGP »VEGRAD« Velenje — odbor za kadrovske in splošne zadeve, 15 dni po objavi razpisa.

Stanovanje in hrana sta zagotovljena. Kasneje so možnosti družinskega stanovanja.

MNENJA IN PREDLOGI

Treba bo nekaj ukreniti

Precej časa že ugotavljamo, da zdravstveno stanje naše mladine ni najboljše. Opozarjajo nas izvidi zdravniških pregledov pri sprejemu fantov k vojakom, opominjajo redni zdravniški pregledi otrok med šolanjem in ne nazadnje vedno večje število otrok, ki so oproščeni pouka telesne vzgoje. Zanimalo me je kolikšen je ta odstotek v našem kraju, zato sem zbrala podatke za velenjske šole.

Na šoli Gustava Šiliha je od 307 deklet na višji stopnji oproščeni pouka telesne vzgoje kar 69 ali 22,4 odstotke, kar je najvišji odstotek oproščeni od vseh šol v Velenju.

Takoj za šolo Gustava Šiliha sledi gimnazija, kjer od 144 deklet ne telovadi 29 ali 20,1 odstotek, na šoli Miha Pintar Toledo pa je od 289 deklet oproščeni 34 ali 11,8 odstotkov.

Pri fantih je težej, da ne bi telovadili veliko manj, kar se odraža tudi v številu oproščeni. Poglejmo na kratko: na šoli Gustava Ši-

liha je vseh fantov 331. Od tega je oproščeni pouka telesne vzgoje 24 ali 7,5 odstotka, na šoli Miha Pintar Toledo je 306 fantov in je oproščeni 20 ali 6,5 odstotka, na gimnaziji je 84 fantov in ne telovadijo štirje ali 4,7 odstotka.

Pa še skupaj — na šoli Gustava Šiliha ne telovadi od 638 učencev 93 ali 14,5 odstotka, na šoli Miha Pintar Toledo ne telovadi 54 učencev od skupnih 595 ali 9,07 odstotka, na gimnaziji pa 33 od skupnih 228 ali 14,4 odstotka.

Menim, da bi bilo potrebno, da se zamislimo nad temi podatki, ko bomo odločevali o tem, ali je šola potrebna telovadnica, šolsko telovadišče in še kaj. Tudi nov učni načrt, pri katerega pripravi sem pravkar sodelovala, brezkompromisno zahteva, da je šola dolžna priskrbeti materialne pogoje za normalen pouk telesne vzgoje.

Prav bi bilo, da bi se o tem zamislila tudi zdravstvena služba in morda skupaj s šolo bolj poskrbela za preventivo.

In za konec še misel, ki se nam vsem učiteljem za telesno vzgojo vsiljuje že dalj časa: ali ne dobe mnoga kleta zdravniškega opravičila za telesno vzgojo na prelahkem način, na željo svojih staršev,

Metka Pocaž,
Velenje

LIGAŠKA TEKMOVANJA

RUDAR V VODSTVU

Nogomet

Dve zaporedni zmagi Velenjčanov sta pripomogli, da je Rudar prevzel vodstvo na lestvici. Med tem so tudi Smarčani osvojili tri točke in vse kaže, da se bodo slej ko prej odmaknili nazvgor od nevarne cone na dnu lestvice.

FUZINAR : RUDAR 0 : 2 (0 : 1)

V 15. kolu so Velenjčani na Ravnah prikazali zelo dobro igranje in zaslužno premagali domačine. Rezultat 2 : 0 ni realen odraz premoči Velenjčanov. Po priložnostih za zadetke bi bil rezultat lahko še višji. Gola sta dosegla Bizjak in Vizovišek.

Igrali so: Blaguz, Podojstršek, Papež, Zupanc, Sitar, Hanžekovič, Bizjak, Pašič, Majdak (Vizovišek), Topčič, Zolga.

OLIMP : SMARTNO 0 : 2

Smarčani so v Celju zaslužno osvojili zelo potrebni točki. Ze v prvem delu so nadigrali Celjane in dosegli dva gola. Tudi v nadaljevanju so bili boljše, vendar rezultata ni-

so spremenili. Strelca golov sta bila Omladič in Prašnikar. Igrali so: Napotnik, Berdnik, Kačičnik I, Kačičnik II, Podgoršek, Tamše, Hohnjec, Prašnikar, Omladič, Hliš, Benetek.

OSTALI REZULTATI 15. KOLA

Peca : Kovinar 0 : 2 (0 : 1)
Dravinja : Slivnica 2 : 0 (0 : 0)
Dokležovje : Pohorje 0 : 2 (0 : 2)
Steklar : Osankarica 3 : 0 (1 : 0)

LESTVICA

Rudar	15	9	2	4	29 : 17	20
Slivnica	15	8	4	3	17 : 12	20
Fuzinar	15	7	5	3	23 : 17	19
Dokležovje	15	8	2	5	26 : 17	18
Steklar	15	7	4	4	28 : 20	18
Kovinar	15	7	4	4	25 : 19	18
Dravinja	15	7	3	6	24 : 22	15
Olimp	15	5	4	6	23 : 18	14
Pohorje	15	4	5	6	27 : 30	13
Osankarica	15	3	4	8	14 : 27	10
Smartno	15	3	3	9	18 : 33	9
Peca	15	1	4	10	16 : 38	6

ŠPORTNE VESTI

Judo — Na republiškem prvenstvu v judu za posameznike na Jesenicah se je od Velenjčanov najbolje uvrstil Anton Skripac na 3. mesto.

Atletika — Na meddru-

štenem atletskem mitingu v Celju so se od Velenjčanov najbolj izkazali: v skoku v višino 1. Platovšek 145; v teku na 3000 m 2. Koselj 9:21,2; Berlakova 2. v metu diska 25,04 in Topolškova 3.

mesto v teku na 400 m s časom 61,4.

Šah — Na brzopoteznem turnirju za republiški naslov med mladinci, ki je bil na Ravnah na Koroškem, sta se člana Saleškega šahovskega kluba Godec in Stropnik odlično uvrstila na 4. in 5. mesto med 34 tekmovalci.

TOVARNA USNJA ŠOŠTANJ

razpisuje

zasedbo naslednjih vodilnih delovnih mest:

1. Vodje računskega sektorja
2. Pomočnika vodje komercialnega sektorja

Na razpis se lahko prijavi kandidati, ki imajo poleg splošnih pogojev, naslednjo strokovno izobrazbo in delovno prakso:

1. Za delovno mesto vodje računovodskega sektorja:
 - a) diplomirani ekonomist — finančne smeri, z delovno dobo najmanj 5 let pri opravljanju dela finančnega in materialnega knjigovodstva,
 - b) ekonomist — finančne smeri z delovno dobo najmanj 8 let pri opravljanju dela kakor pod a),
 - c) ekonomski tehnik z delovno dobo najmanj 10 let pri opravljanju dela kakor pod a).
2. Za delovno mesto pomočnika vodje komercialnega sektorja:
 - a) diplomirani ekonomist z delovno dobo najmanj 3 leta, ali
 - c) ekonomski tehnik ali komercialist z delovno dobo najmanj 10 let,
 s posebnim pogojem:
 - pravico opravljanja zunanje trgovinskih poslov po določilu 24. člena zakona o prometu blaga in storitev s tujino,
 - z znanjem enega svetovnih jezikov, s prioriteto nemškega jezika.

Rok za prijavo je 15 dni od dneva objave razpisa. Za kandidate pod točko 2 razpisa je zagotovljeno družinsko stanovanje.

Prijave z dokazili o strokovni izobrazbi, delovnih izkušnjah in ostalih zahtevah na podlagi tega razpisa, naslovite na Tovarno usnja Šoštanj — splošni sektor.

O izidu razpisa bodo kandidati pisмено obveščeni v 15 dneh po preteku roka za prijavo.

MALEGLASI

PREKLIC

• Veljavnost plačilnega kartončka RLV preklicuje: Franc Hriberšek, Skale 76, številko 15.

RAZNO

• Iščem starejšo žensko za skrbno varstvo otroka, od 5.30 do 14.30. Nudim ogrevano sobo za lasno gospodinjstvo. Naslov v uredništvu.

OBVESTILO

Dne 29. oktobra 1970 (v četrtek) se je na cesti II. reda Velenje—Šoštanj in to na avtobusnem postajališču novi jašek v Prelogah pripetila prometna nesreča, ko je potnik Franc ŠTUCIN izstopil iz avtobusa reg. št. CE 85-03, ki ga je takrat na redni progi iz Celja v Šoštanj vozil šofer Blagoje Spirovski.

Preiskava je doslej pokazala, da je na avtobusnem postajališču na novem jašku izstopilo iz tega avtobusa pred Francem Štucinom ali pa tudi za njim nekaj sopotnikov — delavcev. Kdor bi v zvezi s to prometno nesrečo vedel kaj povedati, naj se čimprej zgleda pri preiskovalnem sodniku Občinskega sodišča v Šoštanju, soba št. 19.

DOPISUJTE V NAŠ LIST

ŠPORT

ŠPORT

PO UBOJU V ŠOŠTANJU

Umoril tasta in šel počivat

V petek, 16. aprila jutraj, so v kurilnici kleparstva — vodovod Šoštanj našli mrtvega 64-letnega Ivana Notersberga, doma s Cankarjeve ceste 1. Vest je žalostno odjeknila v Šoštanju, saj so pokojnika poznali kot marljivega človeka in poštenjaka.

Ivana Notersberga je morilec devetkrat udaril po glavi in ga potem pokril z lesno volno. Preiskovalci, ki so zjutraj prišli na kraj dogodka, so našli grebljico s katero je bil Notersberg ubit. Drugih sledov pa morilec ni pustil za seboj. Zato je kazalo, da bo preiskava težka in dolgotrajna.

Kljub zapletenim okoliščinam so delavci postaje milice in UJV iz Celja bili kmalu na sledi za pravim morilcem, ki so ga prijeli še istega dne dopoldne.

Ko se 27-letni Stefan Pevnik, delavec v tovarni usnja, doma pa iz Velenja, Slandrova ulica št. 14, ni mogel več izgovarjati, je popoldne okrog 14. ure vzel listič papirja in vpričo preiskovalcev z rdečim svinčnikom napisal: »Ubil sem ga jaz, Pevnik Stefan.«

Umorjeni Ivan Notersberg

Notersbergova hčerka Hilda s 5-letnim sinom Robertom

Morilec je potem, ko je opravil svoj zločin, ta se je zgodil med 22. in 23. uro, odšel peš do gostišča v Pesju, tam nekaj malega popil in se ustavil še v velenjskem kegljišču. Na svoj dom se je Pevnik vrnil nekaj minut pred drugo uro zjutraj. Njegova mati je povedala, da se je lepo slegel in mirno odšel v posteljo, zjutraj pa na delo v tovarno usnja Šoštanj. Ko so ga miličniki prijeli, je imel pod delovno obleko suknjič, na katerem so bili slabo očiščeni krvavi madeži. Ni se posebno vznemiril, ko so ga vprašali, od kod ti madeži. »Človek se pač lahko umaže,« je odvrnil miličnikom.

Stefan Pevnik je povedal, da sta se s pokojnim Notersbergom srečala zvečer v nekem šoštanjskem gostišču. Podrobno navaja kraje, kjer se je zadrževal po uboju. Le za čas med 22. in 23. uro ni imel alibija.

ZAKAJ JE PRISLO DO ZLOČINA?

Umora, ki se je zgodil v kurilnici šoštanjskega podjetja kleparstvo — vodovod, je osumljen Stefan Pevnik. Zato tudi sedi v celjskem preiskovalnem zaporu. Preuranjeno je, da bi napisali podrobnosti, ki so morilca privedle do gnusnega zločina dejanja. Zanimive pa so okoliščine, ki so se dogajale pred ubojem.

Notersbergovi so složna družina. Tak videz dajejo še sedaj po družinski tragediji. Vsi so močno prizadeti in

globoko žalujejo. V družini se je rodilo šestero hčera. Vse so sedaj že odrasle. Do nedavnega pa jih je moral vzdrževati pokojni oče Ivan Notersberg, ki je s svojo delavčev plačo težko nasitil toliko ust. Pa vendar so se prebili. Dekleta so odrasla in odšla z doma. Pri starših je ostala le mlajša hčerka, ki se je šolala in prišla do solidnega poklica.

Hčerka Hilda se je septembra 1965. leta poročila s Stefanom Pevnikom. Nekaj časa sta živela pri Notersbergovih, zatem pa sta se preselila v Velenje. Kmalu se jima je rodil sin Robert, ki ima sedaj 5 let. »Na začetku je kazalo, da bosta mlada dva živela srečno,« pripoveduje Jerica Notersberg, pokojnikova žena. »Kmalu pa so se začeli prepiri. Stefan je Hildo stalno pretepal. Ko sta se odselila v Velenje, je z otrokom v naročju pribežala nazaj na svoj stari dom. Bilo je tako, da ni imela denarja za preživljanje. Zet je popival in denar zapravil. Da, hude čase je preživljala moja hčerka.«

Neurejene družinske razmere so trajale vse dotlej, da se Pevnikova žena Hilda ni 1968. leta začasno zaposlila v Nemčiji. »Ni šlo drugače. Nekdo je moral zaslužiti. Sin Robi je odrasčal, mož je stalno menjaval službo in bil večkrat brez dela,« je povedala nekdanja morilčeva žena. »Z denarjem, ki sem ga zaslužila v Nemčiji, sem sama skrbelo za otroka, oblačila pa sem tudi moža. Domenila sva se, da bo prišel za menoj na delo.«

Zakon se je pravzaprav začel krhati, ko je mož pogosto izostajal zdoma in se vračal vinjen. Njegova žena je zvedela, da ima Stefan Pevnik razmerje z drugo. V tem času se je izven zakona rodil otrok, za katerega je moral Pevnik, materi S. K., plačevati alimente. »Mislim, da bova kljub temu uredila nesoglasje. Vendar je Stefan vedno obljubljal, delal pa je po starem.«

Napeto družinsko stanje se je še stopnjevalo. Zeni

»Ubil sem ga jaz, Pevnik Stefan,« je na listič papirja, vpričo preiskovalcev, napisal morilec.

Hildi je v pismu, ki ji ga je poslal v Nemčijo, zagrozil, da jo bo ubil. Tudi, ko je prišla v Šoštanj na dopust, je začel s starimi navadami — pretepanjem, grožnjami in nasiljem. Domenila sta se in se pred sodiščem ločila novembra lanskega leta.

NASILJE NAD DRUŽINO

Stefan Pevnik pa ni miroval. Začel je nadlegovati Notersbergove na domu v Šoštanju.

Pokojnikova žena pripoveduje o tem: »Večkrat je nenadoma prišel in zganjal nemogoče stvari. Govoril je, da nas bo pobil, ker smo krivi za ločitev s hčerko. Stregla sem mu in gledala, da bo imel dobro hrano, zdaj pa nam je napravil takšno gorje.«

Pevnik je večkrat grozil tudi mlajši hčerki Erni. V javnosti jo je nadlegoval in pretil, da jo bo ubil. Ko se je nekega večera vračala s plesa, jo je čakal v veži, skrit za omaro. Erna ga je pravočasno opazila in priklivala svojega očeta. Pevnik se je pognal v kuhinjo in Notersberga napadel. Ta ga je zrinil skozi vrata, Pevnik pa je v kuhinjo vrgel kilogram težak kamen. Tega imajo še sedaj shranjenega.

Ni čudno, da so bili zavoljo Pevnikovih groženj pri Notersbergovih vedno preplašeni in so živeli v strahu. Mama pravi: »Čprav je nekdanji zet v zaporu, se bojimo, da bo prišel in nas pobil. Želim, da njega doleti enaka kazen, kot jo je zagrešil nad mojim možem.«

ODBOR ZA ZAPOSLOVANJE IN IZOBRAŽEVANJE pri tovarni usnja Šoštanj

razpisuje za šolsko leto 1971/72

DVE ŠTIPENDIJI

ZA ŠTUDIJ NA SREDNJI TEHNIČNI
USNJARSKI ŠOLI V DOMŽALAH

Pogoji za vpis v šolo so: uspešno dokončana osemletka.

Prošnje z obširnim življenjepisom in priloženim zaključnim spričevalom, sprejema kadrovska služba najkasneje do 30. junija 1971.

Kadrovska komisija pri svetu delovne skupnosti občinske uprave

SKUPŠČINE OBČINE VELENJE

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

1. ANALITIKA V ODDELKU ZA GOSPODARSTVO
2. DELOVNEGA IN SANITARNEGA INŠPEKTORJA
3. ODMERNEGA REFERENTA V DAVČNI UPRAVI
4. DAVČNEGA IZTERJEVALCA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- pod 1) visoka izobrazba in 4 leta delovnih izkušenj; nastop službe takoj ali po dogovoru.
- pod 2) višja strokovna izobrazba in 3 leta delovnih izkušenj; nastop službe s 1. 6. 1971 ali po dogovoru.
- pod 3) višja izobrazba ekonomske, pravne ali upravne smeri ter 2 leti delovnih izkušenj; nastop službe takoj ali po dogovoru.
- pod 4) srednja izobrazba in eno leto delovnih izkušenj; nastop službe 15. 5. 1971.
- Za delovno mesto pod 1 in 2 stanovanje po dogovoru.
- Kandidati naj pošljejo pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa.

Oddelek za gospodarstvo skupščine občine Velenje razpisuje po 9., 10., 11. in 12. členu zakona u urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča (Uradni list SRS, št. 42/1966) in 5., 6., 7., 8. in 9. členu odloka SO Velenje o urejanju in oddajanju stavbnega zemljišča (Uradni vestnik občine Velenje, št. 5/1967 in 1/1968)

JAVNI NATEČAJ

za oddajo gradbenega zemljišča za gradnjo družinskih hiš z obrtnimi delavnicami v »Trebušah« parc. št. del 3223/2 k. o. Velenje (gradb. parc. št. 13). Parcela meri ca. 1100 m².

I.

Rok za začetek gradnje je eno leto po dodelitvi zemljišča, dokončati pa se mora v roku 3 let po pričetku gradnje.

II.

Izklicna cena znaša 15,00 din na m². V razpisu vrednosti niso zajeti stroški neopravljenih komunalnih del in bo moral investitor prevzeti obveznost za njihovo izvršitev s posebno pogodbo.

III.

Varščina, ki jo mora položiti vsak ponudnik, znaša 1.000,00 din. Obenem s ponudbo mora ponudnik predložiti tudi potrdilo o vplačilu varščine, ki jo nakaže na račun 5074-65-17 komunalnega sklada skupščine občine Velenje z oznako, da je depozit. Varščina zapade v korist komunalnega sklada, če ponudnik odstopi od ponudbe, ko je že uspel na natečaju. Udeležencu, ki na natečaju uspe, se varščina obračuna pri plačilu odškodnine.

IV.

Rok za predložitev ponudb je 15 dni po objavi natečaja, odpiranja ponudb pa bo v ponedeljek, dne 17. maja 1971 ob 8. uri v sobi št. 39/III skupščine občine Velenje, kjer so lahko navzoči tudi zainteresenti. Pismene ponudbe pošljite v zapečateni kuverti na naslov: »Premoženjsko pravna služba SO Velenje z označbo »Javni natečaj Trebuše«.

ZAHVALA

Ob tragični smrti našega ljubega očeta in moža

IVANA NOTERSBERGA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sostanovalcem.

Zahvaljujemo se Skupščini občine Velenje, sindikalni podružnici TUS, sodelavcem geodetske uprave, kolektiviu Gorenja, društvu upokojencev Šoštanj, gostinskemu podjetju Paka, sodelavcem iz kleparstva — vodovod ter učencem 6. c razreda, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali številne vence in cvetje.

Posebno toplo se zahvaljujemo govornikom Ivu Gorograncu in Francu Nagodetu za ganljive poslovilne besede. Zahvaljujemo se tudi godbi TUS in pevcem za zapete žalostinke.

Neutolažljiva žena Jerica z otroki in ostalo sorodstvo

V hotelu PAKA Velenje je nov

BARSKI SPORED

Nastopajo Miss Nelly, Duo Rubin in plesalka Halina. Bar je odprt vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 22 do 3. ure zjutraj. Igra kvintet INTERVALI

• V hotelu je odprto štiristezno avtomatično kegljišče od 10. ure dopoldne do 3. ure zjutraj
• V restavraciji JEZERO igra za razvedrilo in ples kvintet COMBOS 5, vsak dan, razen ob torkih. Glasba je ob sobotah od 20. ure do ene po polnoči, ob nedeljah od 17. do 22. ure. Druge dneve med tednom igrajo že od 18. ure dalje, pa vse do 23. ure

• Ob Velenjskem jezeru je na voljo igrišče MALEGA GOLFA. To je odprto vsak dan od 10. ure dalje.

Kolektiv gostinskega podjetja Paka vam je na voljo in se priporoča za obisk